

XII Volks-Liedekens, op bekende wijzen, Ter vervrolijking van Laurens Jansz. Kusters

Jan van Walré en Adriaan Loosjes

bron

Jan van Walré en Adriaan Loosjes, *XII Volks-Liedekens, op bekende wijzen, Ter vervrolijking van Laurens Jansz. Kusters*. 1823

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/walr009xiiv01_01/colofon.php

© 2013 dbnl

[Democriet, aan 't kronklend Sparen]

DEMOCRIET, aan 't kronklend Sparen,
Is steeds opgeruimd van geest;
En zou 't KOSTER dan vergeten
Op dit Vierde Jubelfeest?

Neen! Het wil ook mede zingen,
Al is 't op geen' hoogen toon;
Ieder moet zijn taal begrijpen,
Van de hut tot aan den troon.

Wil men dan eens netjes weten,
Hoe, in een' pikdonkren *Nacht*,
Vinding, uit een *Beukentakje*,
Boekdrukkunst heeft voortgebracht;

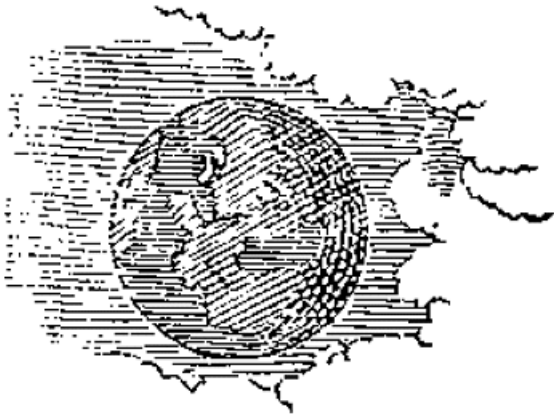
Hoe die vond aan LOURENS KOSTER
En aan *Haarlems* grijzen wal
Eeuwiglijk tot *Roem* en eere
Bij de menschheid strekken zal;

Hoe deze eedle Kunst der Kunsten
Ieder voert tot hooger trap;
En elk, bij *Verlichtings* klaarheid,
Kennis biedt en *Wetenschap*; -

Hoe zij 't schoone rijk der *Waarheid*
Openzet voor ieder' stand,
En de *Vrijheid* van 't geweten
Schenkt aan 't lieve *Vaderland*; -

Wie dit alles juist wil weten,
En wat stem heeft en gehoor
(Zeker kent hij al de Wijzen)
Zing' dit Liedenboekje door! -

Maar door zifters en door vitters
Worde 't aan een zij gelegd!
't Is slechts kost voor die kan dulden,
Dat men *lagchend* *waarheid* zegt.

De duisternis.

Wijze: Een roemrijk Keizer zag weleer.

Wat is het donker in den nacht!
 Als men geen hand meer ziet voor oogen,
 En op een' dwaalweg is gebragt,
 Waarop men telkens wordt bedrogen;
 Dan stoot men gaauw op elken steen } *tweem.*
 En loopt zoo ligt een blaauwe scheen. } *tweem.*

Zoo was het op dit wereldrond,
 Voor dat nog KOSTER was in 't leven,
 Toen men de Drukkunst niet verstond,
 Maar ieder boek slechts werd geschreven;
 Toen was het menschdom stekeblind } *tweem.*
 En wist nog min, dan thans een kind. } *tweem.*

Waar was 'er toen een Stads-Courant?
 Waar was de Nieuwspost, die aan velen
 't Nieuws, zoo van Stad als Vaderland,
 Thans op een haar weet meêtedeelen?
 Ach! men kon toen tet goeder trouw } *tweem.*
 Pogchen en liegen wat men wou. } *tweem.*

Neen, nog geen Schoolprent voor den knaap,
 Geen Almanak, noch Liedboekje,
 Geen *Louw* en *Krelis*, *Trijn* en *Jaap*!...
 't Lag alles toen nog in een hoekjes
 Menigeen trouwde of lag in de kist. } *tweem.*
 Zonder dat Oompje of Meutje 't wist. } *tweem.*

O! hoe groot is dan ons geluk,
 Dat LOURENS KOSTER werd geboren,
 Nu weet elk alles door den Druk
 Waar hij voorheen niets van mogt hooren,
 Heil zij dan Louw! en blij van geest, } *tweem.*
 Vieren wij dankbaar 't Jubelfeest! } *tweem.*

**Zamenspraak tusschen een Vrijer en een Vrijster op het feest van
Lourens Koster.**

Stem: *Als het begins.*

Hoor Kees me vrijer,
 Vroeg eens Kornelia
 Aan haar' geleijer:
 Zeg wat beduidt die A,
 Die KOSTER in zijn hand
 Op Haarlems markt parmant
 Aan iedereen laat kijken,
 En van geen letter meer
 Ons iets laat blijken?

En om wat reden,
Die 'k niet begrijpen kon,
Komt die toch beden.
Gevleugeld in de zon?
Zoo als op deze prent,
En KOSTERS Monument
In d'Achthoek u kan blijken,
Waarna de gansche stad
Gewis gaat kijken?

Wel lieve Keetje
Ik weet het juist niet al,
Maar wel een beetje,
Dat ik verhalen zal;
't Was, meen ik, op die stêe,
Dat KOSTER 't A.B.C,
Had uit een' boom gesneden,
Vierhonderd jaren juist
Van daag geleden.

En deze Letters
Zag KOSTER, zonder zwier,
Als nu door Zetters,
Gedrukt in 't wit papier;
Waardoor hij snel besloot,
Dat hem zulks in het groot
Voorzeker zou gelukken;
Vanwaar dan ook die Kunst
En de Eerste Drukken.

't Is geen verblinding,
Die elks gevoel thans streelt,
Maar vlugge Vinding,
Die hierdoor wordt verbeeld;
En hoe van trap tot trap,
Die Kunst de wetenschap,
Gelijk met zonnestrallen,
Door heel het wereldrond,
Doet nederdalen.

O welk een zegen
En overgroot geluk,
Is niet gelegen,
In KOSTERS eersten Druk!
Die dag wordt wis gevierd,
Daar alles is versierd,
'k Ben daartoe ook volvaardig,
Want 't is waarachtig nu
De moeite waardig.

Laat ons nu zingen
En vrolijk ons gelag,
Met dansen, springen,
Verteren dezen dag;
En klinken vol van vreugd,
Op KOSTERS Kunst en Deugd;
't Was, zoo ik meen, met reden
Toch ook een vrolijk man
En wel te vreden.

Lang blijv' na dezen
De nagedachtenis,
Van LOUWTJE in wezen;
Wijl elk hem dankbaar is,
Die met zooveel beleid,
Den Druk heeft uitgebreid:
Nooit ga die Kunst verloren,
Op Haarlems grond gewis
Het eerst geboren.

Deén alle menschen,
Die in het klein of groot
Naar voorspoed wenschen,
Als onze Landgenoot;
Dan zag m' in ieder stand,
In steên en op het land,
Gelijk als nu bij hoopen,
Doorgaans 'er niet zooveel,
Steeds ledig loopen.

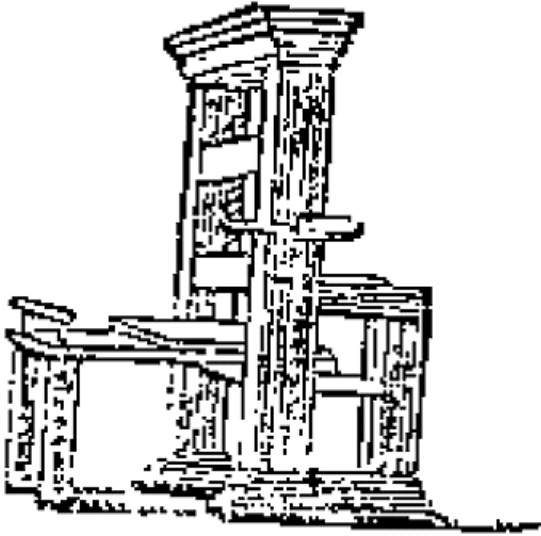
De beukentak.

Wijze: *Wien Neêrlandsch bloed in d'adren vloeit.*

De danktoon stijgt uit Bavo's koor,
 Het lied der Burgerij
 Van Haarlem, klinkt de wereld door,
 Op 't heuglijkst Feestgetij:
 't Is Feest voor elken menschenvrind;
 Het geldt geen Stad noch Staat,
 Maar ieder, die beschaving mint
 En duisternis versmaadt. (*Tweem.*)

Toen, door der middeleeuwen nacht,
 Het weldoend licht naauw scheen,
 Heeft KOSTERS hand dat voortgebragt:
 Vierhonderd jaar geleên;
 Hij was het, die 't voor elk ontstak,
 Pas buiten onzen wal;
 Haast werd 'er van zijn Beukentak
 Een fakkel voor 't Heelal. (*Tweem.*)

Hij was het, die van Beukenhout
Hier de Eerste Letters sneed;
En zoo uit Haarlems somber woud
De Drukkunst lichten deed;
Dat men dit Bosch, die bron van licht
Thans onzen KOSTER wij'l
Hem wordt een Steen daar opgerigt,
Op 't heuglijkst Feestgerij! (*Tweem.*)

Volks-gezag, bij 't vierde jubel-feest van Lourens Jansz. Koster.

Wijze: *Wilhelmus van Nassauen.*

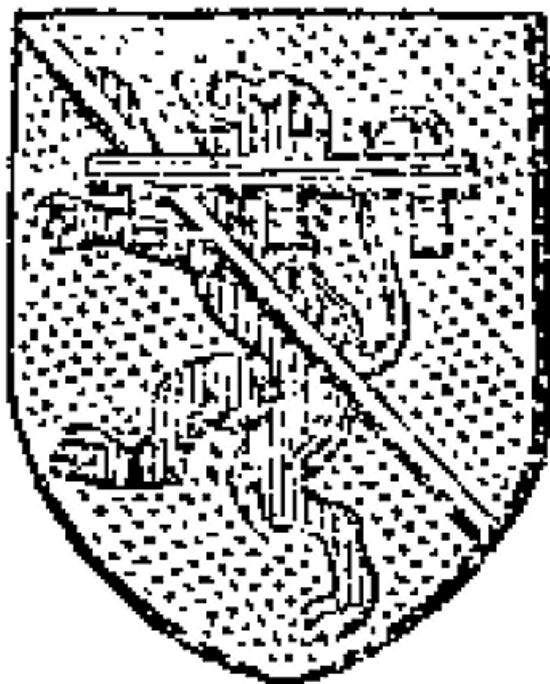
De Beukenschors was stuk gesneden
 Tot nieuwe letteren van hout,
 Die toen voor 't eerst de werking deden,
 Waarvoor men nu een' Feestdag houdt.
 Nog zonder zwier en tooi was toen 't gedrukte:
 De Kunst en Vinding was nog versch;
 Maar KOSTER, ziende hoe 't hem lukte,
 Bragt telkens anders ze op de Pers!

Toen had de Man nog weinig Zetters,
Maar toch zijn Kunst en Vlijt was groot,
Hij sneed al meer en beter Letters,
En maakte die van tin en lood.
Zijn lukt was dun, maar werd al ras wat maijer
En ieder boek of nieuwe druk
Werd telkens sierlijker en fraaijer
En spelde KOSTER meer geluk.

In deze Stad is 't werk begonnen
En toen, bij roof, naar Mentz gebragt.
Veel heeft alom de Kunst gewonnen,
En dienst gedaan aan 't Nageslacht,
Door zijd en vlijt werd toen de Pers wolkomen
In Nederland en overal;
Geen vrije borst heeft meer te schromen,
Dat ooit de Pers meer breken zal.

Goddank! in spijt van dwang en schennis,
Alom wordt Wetenschap en Kunst
Voor elk van algemeene kennis,
En blijft in aller braven gunst;
Geen domper kan het helder licht meer dooven,
Dat KOSTERS Beukenhout ontstak.
Niets kan ons meer de taal ontrooven,
Die nu de Pers Vier Eeuwen sprak.

Triomf! al 't goede, ware en schoone
Dat ergens iemand heeft of weet,
Wat oord of land hij ook bewone,
Was rang of stand hij ook bekleedt;
Alom verspreid en steeds vermenigvuldigd,
En toch in oorsprong hier zoo klein,
Is de aard' aan KOSTERS Vond verschuldigd,
Aan Haarlems eerste Pers alleen!

Eerelied voor Lourens Janszoon Koster, op zijn vierde jubel-feest.

Wijze: *Wat drommel is 'er in de kist.*

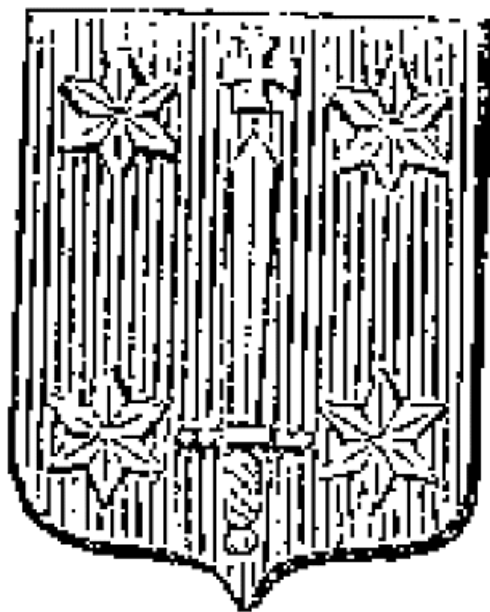
Ja, ja, wij staren blij te moè,
 Op de afgeloopen dagen,
 En brengen ieder hulde toe,
 Die ooit iets groots dorst wagen;
 Zoo menig Wijze of Held,
 Waar de Oudheid prijs op stelt,
 Ja, is hij al ontslapen, } *Tweem.*
 De Kunst maalt ons zijn achtbre kruln } *Tweem.*
 En beitelte fluks zijn Wapen, } *Tweem.*
 In marmer of arduin. } *Tweem.*

Maar waar, in welk een' tijd of uur,
 In welken hoek op aarde,
 Verscheen een wonder der Natuur
 Aan Hem, gelijk in waarde?
 Die aan het Spaarne blonk,
 De hoogste weldaad schonk;
 Ja! ja! zijn naam moet leven, } *tweem.*
 Ja LOURENS KOSTERS Wapen praalt, } *tweem.*
 Zoo lang op Haarlems dreven } *tweem.*
 Het gouden zonlicht straalt. } *tweem.*

Zijn Kunst, meer waard dan 't fijnste goud,
 Werd voor Vierhonderd jaren
 Gekweekt in 't eigen statig woud,
 In schauw der Beukenblaren;
 Het Vaderland tot eer,
 Veredeld meer en meer,
 Kon niets haar' gloed beteuglen, } *tweem.*
 Schoon menig een dien stout weêrstonde; } *tweem.*
 Sints kreeg Verlichting vleugler. } *tweem.*
 En vloog de wereld rond. } *tweem.*

Komt laat ons allen hand in hand,
Zijn dierbaar Beeld omringen,
Den luister van het Vaderland,
En Haarlem 't loflied zingen;
Zoo jubelt elk als wij,
Is weêr een eeuw voorbij;
Ja! ja! zijn naam blijft leven, } *tweem.*
Ja LOURENS KOSTERS Wapen praalt, } *tweem.*
Zoolang op Haarlems dreven, } *tweem.*
Het gouden zonlicht straalt. } *tweem.*

vicit vim virtus. Haarlems lof op kosters-feest.

Wijze:

{ *Cad'roussel est. bon enfant of*

{ *Slecht is 't dorpje waar en wis.*

Haarlem, aller steden roem! } *tweem.*

Haarlem, Hollands schoonste bloem, } *tweem.*

't Loslied zij u toegezongen!

't Pleit is u ter eer voldongen. -

Ja, ja grijze stad! } *tweem.*

Gij zijt Drukkunsts hakermat. } *tweem.*

KOSTER zag, op Haarlems grond, } *tweem.*

's Levens eersten morgenstond, } *tweem.*

En de lichtstraal van dien morgen,

Hield den hemelglans verborgen.

Die, die voor heel de aard' } *tweem.*

Heeft den schoonsten dag gebaar. } *tweem.*

Neen, geen stad, hoe hoog geroemd, } *tweem*.
 Die bij Haarlem mag genoemd, } *tweem*.
 Meet dan door haar' moed en degen
 Heeft zij zegepraal verkregen,
     Want, want domheids waan } *tweem*.
 Is voor KOSTERS vond vergaan. } *tweem*.

Mentz! uw pralerij heeft ult, } *tweem*.
 Met d' aan ons ontroofden buit; } *tweem*.
 Drukkunsts vond behoort aan 't Sparen,
 Daar is 't licht uit opgevaten,
     Ons, ons voegt. ten loon, } *tweem*.
 LOURENS krans bij KENAU's kroon. } *tweem*.

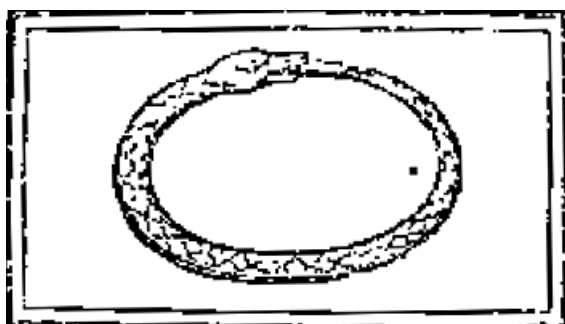
Ja, 't was in de wereld nacht, } *tweem*.
 De aard' met gruwlen zwaar bevracht; } *tweem*.
 Maar, wat ook voor domheid zwichtte,
 Haarlems Beukentak verlichtte
     Door, door KOSTERS vond, } *tweem*.
 't Eene als 't andre wereldrond. } *tweem*.

KOSTER zag op 't Beukenhour, } *tweem*.
 Haarlem! van uw achtbaar woud, } *tweem*.
 Helder, als in 's hemels klaarheid,
 De eerste Letter van de waarheid,
     Die, die met zijn stift, } *tweem*.
 Hij voor de aard' heeft nagegrift. } *tweem*.

Drukkunst sproot uit Haarlems wal, } *tweem*.
 Drieste stavernij ten val. } *tweem*.
 Haarlem geeft der menschheid waarde,
 Fnuikt de dwingelandij der aarde:
     Want, want Drukkunst leeft, } *tweem*.
 Die der Vrijheid veérkracht geeft. } *tweem*.

Haarlem is uw gloriëtrap, } *tweem*.
 Schoone Kunst en Wetenschap! } *tweem*.
 't Spaarne doet uw gouden stralen
 Schittren tot aan 's werelds palen:
     Niets niets, stuit uw' loop } *tweem*.
 KOSTERS Kunst is Wijsheid hoop. } *tweem*.

Viert dan allen 't heuglijk Feest, } *tweem*.
 Met een' vrijen blijden geest! } *tweem*.
 Want, hoe listig aangeschonnen,
Deugd heeft al 't geweld verwonnen;
     Roemt, roemt met geschal: } *tweem*.
 HAARLEM, HAARLEM, bovenal! } *tweem*.

Kosters en Haarlems eeuwige roem.

Wijze: *Toen ons Tijtje was gekomen.*

Wie de onsterfelijkheid wil zoeken
 In het snoeven op zijn kracht,
 In 't bezit van zilvren koeken,
 Of in pronk en malle pracht;
 't Kan hem tot geen nut verstreken.
 Hoe 't ook voor den wind mag gaan.
 Want als men as moet trekken } *tweem.*
 Heeft zulk een roem gedaan. } *tweem.*

Maar hij, die door nutte vinding
 In het duister licht verspreldt,
 Of in't midden der verblinding
 Als een zon zich onderscheidt;
 Meer dan voor zijn tijdgenooten
 Nut is ook voor 't nageslacht,
 Hem is de poort ontsloten } *tweem.*
 Waar *Eeuwige Eer* hem wacht. } *tweem.*

Wie bragt ooit op aard' meer zegen,
 Nutter kennis, klaarder licht,
 Toen de domheid allerwegen
 Haar banier had opgerigt,
 Dan hij, die tot Haarlems luister,
 Uit een Beuken-schors of tak,
 De Drukkunst schiep en 't duister } *tweem*.
 Een eeuwig licht ontstak. } *tweem*.

Maar wie was 't, daar wij op staren
 Vol van dankbre erkentenis,
 Die reeds viermaal honderd jaren
 Hollands grootste wonder is,
 En wiens Vinding, als verlosster,
 Vrijheid aan het menschedom bood?
 't Was LOURENS JANSZOOM KOSTER, } *tweem*.
 Eens onze stadgenoot. } *tweem*.

Nooit werd voor een mensch op aarde
 Ooit een eerzuil opgerigt,
 Die een grooter zegen paarde
 Aan het nut door hem gesticht;
 Dat die zuil dan duurzaam prijke,
 Aller eeuwen magt trotseer',
 En 't plechtig vonnis strijke } *tweem*.
 Tot KOSTERS roem en eer. } *tweem*.

Ieder voel' dan zijn verpligting
Om te roemen op deez' Stad,
Waar de Drukkunst en Verlichting
Eens haar' oorsprong heeft gehad;
Wat ook eens de tijd doet sneven,
Haarlems roem blijft eeuwig staan;
Want KOSTERS naam zal leven, } *tweem.*
Al is deze aard vergaan! } *tweem.*

Verlichting.

Wijze: *De Wereld is in rep en roer.*

Verlichtings Lamp stond in een' hoek:
 En durfde 'er een, wat gaauw of kloek,
     Haar even aan te steken; (*tweem.*)
 Dan was het Bijgeloof 'er bij
 En zorgde trouw met Dwinglandij,
     Dat de olie moest ontbreken. (*tweem.*)

Zoo ging die Lamp gedurig uit,
 Bleef 't volk der domheid gansch ten buit,
     Tot voor Vierhonderd jaren, (*tweem.*)
 Toen KOSTER kwam, de Drukkunst vond,
 Deez' Lamp ontstak, - en van dien stond
     Is 't alles op gaan klaren. (*tweem.*)

Wat menig schrander brein bedacht,
 Was bij het schrijvend voorgeslacht
     Tot cel en kluis verwezen; (*tweem.*)
 Maar Drukkunst! door uw tooverkracht
 Wordt heden, wat m' op gistren dacht,
     Door duizenden gelezen. (*tweem.*)

Van u vloeit dus een stroom van licht;
Door u kent elk zijn' regt zijn' pligt;
    En loert nog slim of lomper, (*tweem.*)
Geweld of Bijgeloof, vol waan,
Op uwe Lamp; - zij blijft steeds aan,
    Trotserend beider domper. (*tweem.*)

Gelukt het hun al hier of daar,
In 't heimlijk of in 't openbaar,
    Haar vlam in schijn te dooven, (*tweem.*)
Geen nood! De pers braveert die ramp,
Zij vult gestaag Verlichtings Lamp
    En 't licht rijst steeds naar boven. (*tweem.*)

Gejuicht dan in deez' Jubelstond
Een Feestdag voor heel 't wereldrond;
    Elk heeft aan Louw verpligting: (*tweem.*)
Want zoolang slechts de Drukpers kraakt,
De Vrijheid haar getrouw bewaakt,
    Heerscht op heel de aard' Verlichting. (*tweem.*)

*De Drukpers leidt, van trap tot trap,
Tot KENNIS en tot WETENSCHAP,*

Wijs: *Ik ben een meisje als mijn moeder,*

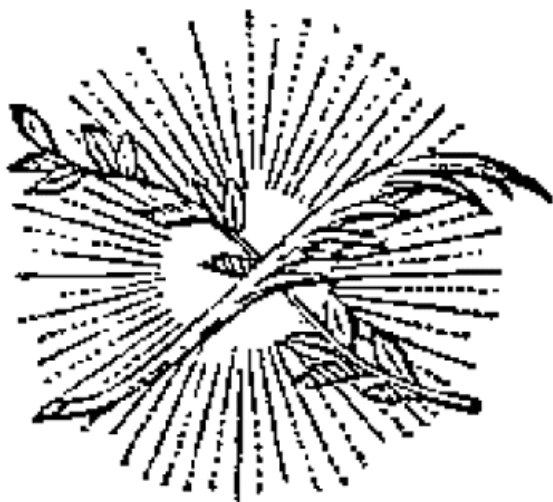
Komt, zingen wij, met blijden geest,
Tot HAARLEMS roem en KOSTERS glorie!
Elk juiche op 't *Vierde Jubelfeest*
En prent' deez' dag in zijn memorie!
Wie toch, hoe hoog of laag hij zij, } *tweem.*
Kan daarbij onverschillig wezen? } *tweem.*
Door 't minste lid der burgerij } *tweem.*
Moet Vader KOSTER zijn geprezen. } *tweem.*

Zijn geest heeft, in der domheidsnacht,
 Den schat der Drukkunst uitgevonden
 En ieder volgend nageslacht
 Tot vriend en dankbaarheid verbonden;
 Toen wist het volk van A noch B; } *tweem.*
 Wie is 'er nu, die niet kan *lezen?* } *tweem.*
 Zijn Vinding bragt Verlichting meê; } *tweem.*
 De naam van KOSTER zij geprezen! } *tweem.*

Tot *Kennis* en tot *Wetenschap*
 (Voorheen zoo moeilijk te genaken)
 Kan elk, die wil, nu, langs den trap
 Van KOSTERS *eed'le Kunst*, geraken;
 Uit haar zijn *Waarheid* en *Verstand*, } *tweem.*
 Voor alle rangen, opgerezen! } *tweem.*
 Zij kroont en Stad en Vaderland; } *tweem.*
 De naam van KOSTER zij geprezen! } *tweem.*

Staat in deez' eeuw voor iederēen
Verlichtings held're leerschool open,
 Zij geeft, tot heil van 't Algemeen,
 Op meer volmaking nog te hopen;
 Was Drukkunst niet aan 't licht gebsagt, } *tweem.*
 Wat drommel zouden wij nu wezen? } *tweem.*
 Wij lagen nog in domheids nacht! } *tweem.*
 Maar KOSTERS weldaad zij geprezen! } *tweem.*

Viert dan 't *Vierhonderd-jarig Feest*
 Met zang en juichend handenklappen!
 Want HAARLEM is de wieg geweest
 Van *Letterkunst* en *Wetenschappen*;
Beschaving moet van 't *Volksgeluk* } *tweem.*
 De bron en ware grondslag wezen; } *tweem.*
 Verëerd zij eeuwig de *Eerste Druk* } *tweem.*
 En LOURENS KOSTERS naam geprezen! } *tweem.*

Waarheid.

Wijze: *Lucifer komt ten tweedemaal.*

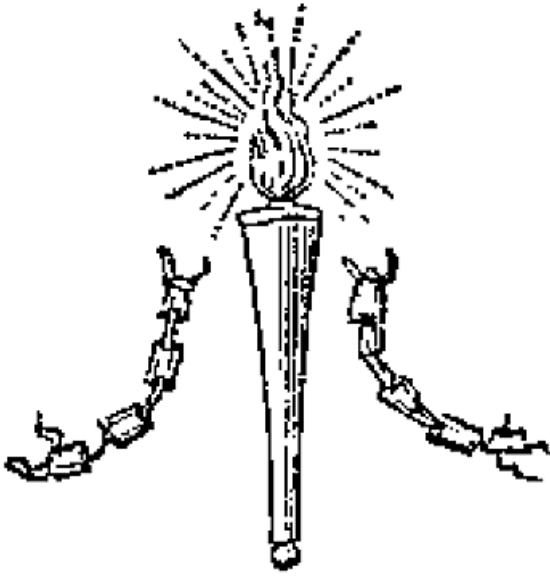
De Waarheid, heider als èen zon,
 Was nergens meer te vinden,
 Men loog maar, wat men liegen kon,
 Om de oogen te verblinden.
 Vrienden! dus riep zoo menig kwant,
 Hier is wat raars te kijken,
 En ging dan, naar bedringers trant,
 Maar met de pitten strijken. (*tweem.*)

Maar toen onze oude Landgenoot
 Zijn lettertjes kon drukken,
 Liep menig Hegersbaas om brood,
 Hij zag zijn plan mislukken.
 Weg met dien KOSTER! schreeuwden zij,
 Laat hem de duivel halen!
 Het Drukken maakt de volken vrij
 En stelt de heerschezucht palen. (*tweem.*)

Ja Vrienden! ja! in schoonen glans,
 Zag men de Waarheid schijnen,
 De domheid met haar' distelkrans
 En haar gezag verdwijnen.
 KOSTER deed ieder, die maar wou,
 Uit eigen oogen kijken;
 En zonder vrees of naberouw
 Het licht der Waarheid prijken. (*tweem.*)

Nu is zij in ons Vaderland
 Gekroond met lauwerleren,
 Zij houdt een' palmtak in haar hand,
 Nu wij het Eeuw-Feest vieren.
 Laat ons dan Vrienden op dit feest
 Aan onzen KOSTER denken,
 En met een' opgeruimden geest,
 Hem onzen eerbied schenken. (*tweem.*)

O Mogt de Waarheid en de deugd
 Alom op aarde wonen,
 En, bij 't genot van vrede en vreugd,
 Zich in haar' glans vertoonen.
 Vrienden! laat ons op KOSTERS spoor,
 Nooit voor de boosheid vreezen;
 Hij ging ons vroom en moedig voor,
 Heeft ons den weg gewezen. (*tweem.*)

Vrijheid.

Wijze: *Als in een donkren naren toren. of: Hier heeft mij Rosemond bescheiden.*

Vierhonderd jaren is 't geleden,
 Dat KOSTER, in het Haarlemsch woud,
 Bij toeval, Letters had gesneden,
 Op eene schors van Beukenhout,
 Zijn schrander brein zag daar de gronden
 Tot meerder wetenschap op aard',
 Hij heeft de Drukkunst uitgevonden
 En maakte Stad en Land vermaard.

Heb dank, o KOSTER! voor de vruchten
Van uwen vindingrijken geest,
Wat zou het menschdom zitten zuchten!
Wat zonder u toch zijn geweest?
Men liet door dweepzucht zich regeren,
Verlichting kwam dus nooit van pas;
Men leerde slechts door kopleeren,
Wat voor ons wetenswaardig was.

Een rijke kon naar kennis streven,
Zich koestren in een flauwe zon,
Maar 't algemeen is dom gebleven,
Omdat het niet betalen kon.
Verstomd, wat KOSTENS Kunst kon baren,
Werd elk geleerd met weinig geld,
En duizenden van exemplaren
Braveerden domheid en geweld.

O ja! de Fakkels werd ontstoken,
De menschheid kreeg haar regten weêr,
En de oude Kluister lag verbroken
Tor HAARLEMS en tot KOSTERS eer!
Nu kon het menschdom onderzoeken,
War geen geschrijf het ooit kon hiên,
Nu las het uit gedrukte boeken,
En kon uit eigen oogen zien.

De Vrijheid werd daardoor geboren,
De Vrijheid in den Burgerstaat
De Stem der Waatheid liet zich hooren,
In spijt van nijd en eigenbaat.
Zoo werd het dwangjuk weg gesmeten!
Ja, die 't verkoos, werd waarlijk vrij!
En met een opgeruimd geweten
Vetlost uit alle staveruij.

Komt! laat ons KOSTERS schedel sieren,
Mer bloemen van dit schoon saizoen!
Komt! laat ons zijn Gedachtinis vieren
En zijn Gedenkstuk hulde doen!
Laat Haarlem steeds haar' smaak bewaren
Voor Wetenschap, dien grooten schat!
Zoo blijft altoos het kronklend Sparen
Der Kunsten wieg en bakermat.

Het vaderland.

Air: Femmes! voulez vous éprouver, of: Vrouwen als gij nieuwsgierig zijt.

Men moest, Vierhonderd jaar geleên,
 Hier een halfduizend zilv'ren kroonen
 Slechts voor een enkel boek bestéeo,
 Alleen om 't Schrijverswerk te loonen:
 Nu kan elk voor een enk'le kroon
 Dat boek, in fraaijen druk, bekomen,
 En 't Vaderland ziet uit het loon
 Van KOSTERS kunst de welvaart stroomen. (*tweem.*)

Minerva gunde eertijds haar' schat
 Slechts schaars aan enk'le rijke Grooten,
 Maar Drukkunst heeft haar hand gevat,
 Sinds is haar Tempel elk omtsloten:
 Ga nu door 't gansche Vaderland,
 In steden, dorpen, buurten, vlekken,
 Gij zult 'er wis, bij elken stand,
 Het het! der Boekdrukkunst ontdekken. (*tween.*)

Haar vinding, hoe benijd, betwist,
Is Holland toegekend ten lesten;
De roem van Haarlem is beslist
En klinkt van 't oosten tot het westen;
Der Drukkunst wieg en bakermat
Was Haarlems sinds Vierhonderd jaren;
Oneindig is haar letterschat!
Siert haar met eik en laurierblâren! (*tweem.*)

Zoo we in ons Land van KOSTERS pers
Al eens iets, wat niet sticht, ontvingen,
Het heugt het gansche volk nog versch,
't Werd steeds nog erger door 't bedwingen:
Waar was de Drukkers ooit zoo vrij
Als bier? Waar beter Volk op aarde?
Zij, los van band en dwinglandij,
Houdt Vorst en Volk vereend in waarde (*tweem.*)

Inhoud.

DE DUISTERNIS	bl. 1
<i>Wijze: Een roemrijk Keizer zag weleer.</i>	
ZAMENSpraak TUSSCHEN EEN VRIJER EN EEN VRIJSTER OP HET FEEST VAN LOURENS KOSTER	bl. 3
<i>Stem: Hoor Kees me Vrijer.</i>	
DE BEUKENTAK.	bl. 8
<i>Wijze: Wien Neérlandsch bloed in d'adren vloeit.</i>	
VOLKS-GEZANG , BIJ 'T VIERDE JUBEL-FEEST VAN LOURENS JANSZ. KOSTER	bl. 10
<i>Wijze: Wilhelmus van Nassauen.</i>	
EERELIED VOOR LOURENS JANSZ. KOSTER, OP ZIJN VIERDE JUBEL-FEEST	bl. 13
<i>Wijze: Wat drommel is 'er in de kist.</i>	
HAARLEMS LOF OP KOSTERS-FEEST	bl. 16
<i>Wijze: { Cad'routsel est bon enfant of</i>	
<i>Wijze: { Slecht is 't dorpje waar en wis.</i>	
KOSTERS EN HAARLEMS EEUWIGE ROEM.	bl. 19
<i>Wijze: Toen ons Tijltje was gekomen.</i>	

VERLICHTING bl. 22

Wijze: *De Wereld is in rep en roer.*

KENNIS EN WETENSCHAP bl. 24

Wijz: *Ik ben een meisje als mijn moeder.*

WAARHEID bl. 27

Wijze: *Lucifer komt ten tweedemaal.*

VRIJHEID bl. 29

Wijze: *Als in een donkren naren toren*
of:

Hier heeft mij Rosemond bescheiden.

HER VADERLAND bl. 32

Air; *Femmes! voulez vous éprouver,*
of: *Vrouwen als gij nieuwsgierig zijt.*